

GESPREK OVER EREDIENST N.A.V. EIGEN ONDERZOEK

Gesprek over de eredienst kan de betrokkenheid van jongeren bij de eredienst vergroten. Startpunt van zo'n gesprek kan een kort onderzoek zijn onder zowel de jongeren als (een deel van) de kerkenraad, onder wie de predikant. De praktijk laat namelijk zien dat de jongeren soms anders – mogelijk zelfs positiever – over de dienst denken dan kerkenraadsleden veronderstellen.

Hieronder geven we twee korte formulieren waarmee u zelf zo'n onderzoek in uw gemeente kunt doen (één voor de jongeren en één voor kerkenraadsleden), plus een handreiking om daarover in gesprek te gaan.

Deelnemers

- Jongeren van de bovenbouw in de catechese, zeg: 15 jaar en ouder.
- Kerkenraadsleden, onder wie in ieder geval de predikant.

Kader

- Het is belangrijk dat u van tevoren goed duidelijk maakt wat het doel van het onderzoek en het gesprek is. Kader van het gesprek is de eredienst zoals die nú in uw gemeente plaatsvindt en zoals die in principe zal blijven. Dat daarin na het gesprek iets kan veranderen, is niet uitgesloten, maar dat is niet het doel van het gesprek. Of anders gezegd: als er iets moet veranderen, kan dat 'iets' net zo goed de perceptie van de jongeren zijn als dat het kan gaan om kleine elementen in de eredienst.
- Doel is dat de kerkenraad op de hoogte is van de beleving van jongeren, en dat jongeren meer betrokken raken bij (de liturgie van) de eredienst.
- Let op: geef jongeren de ruimte om hun ervaringen te delen, maar zorg ervoor dat u zelf in 'the lead' blijft. U bepaalt welke toelichting u op de onderdelen geeft én over welke vragen u met de jongeren in gesprek gaat.

Vorbereiding

- Laat zowel de catechisanten als de kerkenraadsleden de vragen beantwoorden die op hun formulier staan.
- Verwerk de antwoorden in een onderzoeksverslag, waarin staan: de gemiddelden bij elke vraag en de range van de antwoorden (wat was het laagste cijfer en wat het hoogste).
- Bereid aan de hand daarvan een gespreksavond met de catechisanten voor, waaraan ook (de) kerkenraadsleden meedoen.

De avond zelf

Op de avond zelf blikt u met de jongeren terug op het onderzoek.

- **Onderdelen die aan de orde kunnen komen, zijn:**
 - de kerkdienst als geheel
 - de gebeden
 - de liederen + begeleiding
 - de preek
 - de collecte
 - de mededelingen
 - het votum, de groet en zegen
 - de gemeente
- **Waar u aandacht aan wilt besteden – en hoe – hangt vooral af van de uitkomst van de onderzoeken. Wanneer de uitkomsten van de jongeren significant verschillen van die van de kerkenraadsleden, kan dat bijvoorbeeld een reden zijn om het betreffende onderdeel aan de orde te stellen; of bijvoorbeeld wanneer de laagste en de hoogste scores van de jongeren erg uit elkaar liggen.**
- **Per onderdeel kan het volgende aan de orde komen:**
 - **Vertel heel kort de ‘scores’ en wat u daarin opviel. Bijvoorbeeld: of het cijfer van de jongeren opvallend hoog of laag was; of de cijfers van de jongeren en die van de inschatting door de kerkenraadsleden dicht bij elkaar zaten of juist niet; of er veel verschillen waren tussen de jongeren.**
 - **Geef aan de hand daarvan informatie die in dit kader relevant is voor de jongeren: wat is de bedoeling van het betreffende onderdeel; waarom doet u het in uw gemeente op deze manier; is er iets waar u in de toekomst aandacht aan wilt besteden; wat kunnen de jongeren volgens u doen om hun betrokkenheid bij het betreffende onderdeel te vergroten?**
 - **Formuleer een vraag die u naar aanleiding hiervan met de jongeren wilt bespreken, bijvoorbeeld:**
 - **Hoe leef jij toe naar de diensten op zondag?**
 - **Wat kun je doen om de betrokkenheid bij dit onderdeel te vergroten?**
 - **Wat vind jij mooi in de psalmen en wat vind je lastig?**
 - **Hoe zou het komen dat de waardering van dit onderdeel bij sommige jongeren heel hoog is en bij andere jongeren heel laag?**
 - **Welke suggestie zou je bij dit onderdeel aan de kerkenraad willen meegeven?**
- **Maak hiervoor groepjes met bij elk groepje iemand van de kerkenraad.**
- **Bouw de avond op deze manier op in verschillende blokjes die elkaar snel opvolgen.**

ZIE HIERONDER VOOR DE FORMULIEREN

Vragen voor jongeren

Hoe ervaar jij de kerkdienst?

De kerkdienst is geen voorstelling waar we naar toe gaan om vermaakt te worden. Laat staan dat we achteraf gaan zeggen of de dienst 'geslaagd' was. We gaan naar de kerk om God te ontmoeten en naar Zijn Woord te luisteren.

Toch vinden we er meestal wel wat van. Het is goed om het daar eens over te hebben. Daarbij moeten we beseffen dat onze mening misschien méér zegt over onszelf dan over de dienst op zich. Als jij een preek zou beoordelen met een 4, wil dat niet per se zeggen dat het een slechte preek was; misschien was jij gewoon een slechte luisteraar.

Denk met dat in het achterhoofd na over onderstaande vragen. Hoe waardeer jij de kerkdiensten van onze gemeente?

1. Welke mensen/zaken spelen bij jou een rol om naar de kerk te gaan? Kruis de drie factoren aan die voor jou het meest van toepassing zijn

- ouders
- vrienden
- dominee
- God ontmoeten,
- ervaren dat je deel uitmaakt van een gemeenschap
- (goede) gewoonte
- anders, nl...

2. Hoe waardeer jij de kerkdienst op een schaal van 1 tot 10?

3. Hoe waardeer je doorgaans de verschillende elementen van de kerkdienst zoals ze in jouw gemeente praktisch ingevuld worden? Druk dat uit met een cijfer tussen 1 en 10.

	cijfer
gebeden	
liederen	
muzikale begeleiding	
preek	
collecte	
mededelingen	
votum, groet en zegen	

4. In hoeverre ervaar jij de kerkdienst als iets van en voor jou op een schaal van 1 tot 10?

5. Hoe ervaar jij de band met de gemeente? Druk dat uit met een cijfer tussen 1 en 10.

Vragen voor predikant en andere kerkenraadsleden

Hoe ervaren jongeren de kerkdienst?

We willen het met jongeren hebben over hun ervaringen bij de kerkdienst. Daarvoor zijn aan hen verschillende vragen voorgelegd. Het kan interessant zijn om hun antwoorden te vergelijken met de antwoorden die ze volgens u zullen geven. Vult u daarom onderstaande vragen in. Ze zijn aan jongeren voorgelegd met de volgende inleiding:

De kerkdienst is geen voorstelling waar we naar toe gaan om vermaakt te worden. Laat staan dat we achteraf gaan zeggen of de dienst 'geslaagd' was. We gaan naar de kerk om God te ontmoeten en naar Zijn Woord te luisteren.

Toch vinden we er meestal wel wat van. Het is goed om het daar eens over te hebben. Daarbij moeten we beseffen dat onze mening misschien méér zegt over onszelf dan over de dienst op zich. Als jij een preek zou beoordelen met een 4, wil dat niet per se zeggen dat het een slechte preek was; misschien was jij gewoon een slechte luisteraar.

Denk met dat in het achterhoofd na over onderstaande vragen. Hoe waardeer jij de kerkdiensten van onze gemeente?

Hoe denkt u dat jongeren de vragen zullen beantwoorden? Het gaat er dus niet om wat u er zelf van vindt, maar wat de jongeren er volgens u van vinden.

1. Welke mensen/zaken spelen volgens u bij jongeren een rol om naar de kerk te gaan? Kruis de drie factoren aan die volgens u voor jongeren het meest van toepassing zijn

- ouders
- vrienden
- dominee
- God ontmoeten,
- ervaren dat je deel uitmaakt van een gemeenschap
- (goede) gewoonte
- anders, nl...

2. Hoe waardeer jongeren volgens u de kerkdienst op een schaal van 1 tot 10?

3. Hoe waardeer jongeren volgens u doorgaans de verschillende elementen van de kerkdienst zoals ze in uw gemeente praktisch ingevuld worden? Druk dat uit met een cijfer tussen 1 en 10.

	cijfer
gebeden	
liederen	
muzikale begeleiding	
preek	
collecte	
mededelingen	
votum, groet en zegen	

4. In hoeverre ervaar jongeren volgens u de kerkdienst als iets van en voor hen, op een schaal van 1 tot 10?

5. Hoe ervaren jongeren volgens u de band met de gemeente? Druk dat uit met een cijfer tussen 1 en 10.